

Opas avoimen sopimusjärjestelyn käyttämiseksi sosiaalipalveluiden hankinnassa

26.5.2021

KEINO
KESTÄVIEN JA INNOVATIIVISTEN
JULKISTEN HANKINTOJEN
VERKOSTOMAINEN OSAAMISKESKUS



Sisällys

1. Johdanto	<u>3</u>
2. Avoimen sopimusjärjestelyn periaatteet	<u>4</u>
3. Markkinakartoitus ja sidosryhmien osallistaminen	<u>5</u>
4. Avoimen sopimusjärjestelyn rakenne ja toiminta yleisesti	<u>6</u>
4.1 Hankintailmoitus ja tarjouspyyntöasiakirjat	<u>7</u>
5. Palveluiden kehittäminen sopimuskaudella	<u>8</u>
6. Avoimen sopimusjärjestelyn kesto	<u>9</u>
7. Avoimen sopimusjärjestelyn prosessikuvaus	<u>10</u>
8. Liitteet	<u>11</u>

1. Johdanto

Kestävien ja innovatiivisten julkisten hankintojen osaamiskeskus KEINOn Sote-palveluiden hankinnat -kehittäjäryhmässä on laadittu avoimen sopimusjärjestelyn malli sosiaalipalveluiden hankkimiseen ja sopimushallintaan. Malli soveltuu erityisesti pitkäaikaisten sosiaalipalveluiden hankintaan.

Malli koostuu kokonaisuudessaan neljästä asiakirjasta:

- 1) Opas avoimen sopimusjärjestelyn käyttämiseksi sosiaalipalveluiden hankinnassa
- 2) Liite 1 Hankintamenettelyn kuvaus
- 3) Liite 2 Hankintasopimusmalli
- 4) Liite 3 Asiakaskohtaisen palvelusopimuksen malli

Tässä oppaassa kuvataan yleisesti avoin sopimusjärjestely ja sen periaatteet, avoimen sopimusjärjestelyn tarkoitus ja kohde sekä ohjeistetaan avoimen sopimusjärjestelyn käyttämisessä. Avoin sopimusjärjestely on hankinta- ja sopimusmalli julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016, jatkossa hankintalaki) 25 §:n 1 momentin 3 kohdan kansallisen kynnysarvon ylittävien hankintalain liitteessä E lueteltujen sosiaalipalveluiden hankkimiseksi ja hallinnoimiseksi. Avoimen sopimusjärjestelyn malli sisältää sekä ohjeistuksen kilpailuttamisesta, että kilpailutusten lopputuloksena syntyvästä sopimusrakenteesta. Avoimen sopimusjärjestelyn ”runko” on perustamisvaiheen kilpailutuksen jälkeen laadittava koko avoimen sopimusjärjestelyn yhteinen palveluntuottajarekisteri, johon on koottu kaikki avoimessa sopimusjärjestelyssä mukana olevat palveluntuottajat ja näiden palveluyksiköt, palveluntuottajien tarjoamat palvelut ja tarjottujen palveluiden hinnat. Palveluntuottajat liitetään palveluntuottajarekisteriin perustamis- ja avaamisvaiheiden kilpailutusten perusteella tehtävillä hankintasopimuksilla.

Avoimen sopimusjärjestelyn hankintamenettelyn kuvauksen mallipohja on oppaan liitteessä 1. Avoimen sopimusjärjestelyn hankintamenettelyn kuvaus tarvitaan hankintailmoituksen liitteeksi, sillä kyseessä ei ole hankintalaissa ennalta määritetty menettely, vaan hankintayksikön itse määrittämä menettely. Perustamisvaiheen ja kunkin avaamisvaiheen jälkeen tilaaja ja kukin palveluntuottajarekisteriin hyväksytty palveluntuottaja tekevät hankintasopimukset, joilla palveluntuottaja liitetään avoimeen sopimusjärjestelyyn. Hankintasopimuksessa sovitaan kaikki palveluiden tuottamista koskevat ehdot ja hinnat. Hankintasopimuksen mallipohja on oppaan liitteenä 2. Tilaaja ja palveluntuottaja tekevät jokaisesta avoimen sopimusjärjestelyn hankintasopimusten piiriin kuuluvasta asiakkaasta asiakaskohtaiset palvelusopimukset. Asiakaskohtaisessa palvelusopimuksessa sovitaan tilaajan ja palveluntuottajan kesken, mitä palveluita kullekin asiakkaalle hankitaan. Asiakaskohtaisen mallisopimuksen pohja on oppaan liitteessä 4.

Kehittäjäryhmässä laaditut asiakirjat on tarkoitettu mallipohjiksi ja niissä on hakasulkeissa kursivilla kirjoitettuna ohjeita hankintayksiköille, sillä kaikkia seikkoja ei voida ratkaista yhdentyyppisellä mallilausekkeella. Malliasiakirjat on tarkoitettu hankintayksikön omien kilpailutusasiakirjojen pohjiksi, mutta kunkin hankintayksikön tulee käyttää malliasiakirjoja kriittisesti ja huomioida omat strategiset tavoitteensa ja tarpeensa, asiakaskunnan tarpeet ja kunkin hankinnan alakohtainen lainsäädäntö ja tarvittaessa muuttaa pohjia niiden mukaisesti.

2. Avoimen sopimusjärjestelyn periaatteet

Avoimen sopimusjärjestelyn keskeiset periaatteet ovat asiakkaiden vaikuttamismahdollisuus, jatkuva palveluiden kehittäminen ja markkinoiden avoimuus.

Avoimessa sopimusjärjestelyssä asiakkaalla on mahdollisuus vaikuttaa tehtäessä valintaa eri palveluista ja palveluntuottajasta asiakkaan tarpeisiin soveltuvien palveluntuottajien välillä. Asiakkaan itsemääräämisoikeuden tulee toteutua palveluiden valinnassa mahdollisimman hyvin. Mikäli asiakas ei pysty ilmaisemaan tahtoaan tai asiakkaan tahtoa ei voida kaikissa tapauksissa noudattaa palveluiden hankkimisessa, palvelut valitaan asiakkaan omaisten, edunvalvojan ja/tai sosiaalihuollon ammattilaisen yhteistyöllä.

Avoimen sopimusjärjestelyn aikana on tarkoitus kehittää hankittavia palveluita aktiivisesti yhteistyössä. Kehittämismahdollisuuksiin vaikuttavat muun muassa tilaajan resurssit, tilaajan tahtotila, palveluntuottajien resurssit ja palveluntuottajien määrä. Palveluiden tavoitteellisesta kehittämisestä, sopivista mittareista ja kehittämiseen kytkeymistä bonuksista ja sanktioista tulee keskustella alalla toimivien yritysten kanssa jo markkinakartoituksessa. Kehittämiseen panostaminen on tilaajan strateginen valinta, joka tulee tehdä viimeistään hankintamenettelyä valittaessa. Jos palveluiden kehittämiselle sopimuskaudella on edellytykset, avoin sopimusjärjestely on soveltuva hankinta- ja sopimusmalli.



3. Markkinakartoitus ja sidosryhmien osallistaminen

Avointa sopimusjärjestelyä edeltää palvelustrategian laatiminen tulevien vuosien palvelutarpeen kehityksestä, palveluiden tuotantotavasta ja siinä tehtävistä mahdollisista muutoksista sekä palveluiden budjetoinnista. Sen jälkeen tilaaja arvioi hankittavien palveluiden tarpeen, tekee markkinakartoituksen ja kuulee palvelun käyttäjäryhmiä sekä hankittavia palveluita tuottavia toimijoita.

Ennen avoimen sopimusjärjestelyn tarjouspyynnön julkaisemista tilaaja kuulee asiakasryhmien edustajia, asiakkaita, asiakkaiden läheisiä, palveluntuottajia, kuntalaisia sekä mahdollisesti muita hankinnan kannalta merkityksellisiä sidosryhmiä palvelun sisällön, laadun ja toteuttamistapojen toteutumisesta ja parannustarpeista sekä tarjouspyynnön sisältöön liittyvistä tarpeista. Kuulemisen perusteella arvioidaan laadunhallintaan, laadun kehittämiseen, palveluiden mittaamiseen ja sopimuksen valvontaan liittyviä tarpeita ja toteutumista. Kuulemisella toteutetaan hankintaan liittyvien intressitahojen mahdollisimman pitkälle menevä informaationsymmetria ja vahvistetaan asiakkaiden, omaisten ja edunvalvojien luottamusta palvelun laadukkaaseen toteuttamiseen ja asiakkaan mahdollisuuksiin vaikuttaa itseään koskevaan päätöksentekoon.

Markkinoilla toimiville palveluiden tarjoajille suunnattu markkinavuoropuhelu on tarpeen sekä tiedon saamiseksi tilaajalle että tiedon antamiseksi markkinatoimijoille. Markkinavuoropuhelussa tarjoajille voidaan esitellä ennakoivasti, millainen hankinta on valmisteilla. Näin saadaan levitettyä tietoa tulevasta hankinnasta ja mahdollisesti enemmän tarjontaa kilpailutuksiin. Markkinavuoropuhelu voi myös vähentää kilpailutusten aikana tulevia kysymyksiä, kun mahdolliset kysymykset käydään läpi jo ennen hankintailmoituksen julkaisua. Markkinavuoropuhelun voi tehdä monella tapaa ja sen aikana voi käyttää useita eri tapoja. Markkinavuoropuhelu voidaan järjestää kaikille palvelun tarjoajille yhteisenä infotilaisuutena tai kahdenvälisin tapaamisin. Voi myös edetä niin, että aluksi pitää yleisen infotilaisuuden, jonka jälkeen lisäksi tavataan kahdenvälisesti. Suullinen ja vuorovaikutteinen markkinavuoropuhelu on tarpeen varsinkin yrityksille, joille julkisiin hankintoihin tarjoaminen ei ole tuttua. Tarjouspyynnön valmistelun edettyä hankinnasta kiinnostuneille palvelun tarjoajille voidaan toimittaa myös asiakirjaluonnoksia kommentteille.



4. Avoimen sopimusjärjestelyn rakenne ja toiminta yleisesti

Avoim sopimusjärjestely on vaiheittainen sopimusjärjestely, joka koostuu perustamisesta ja avaamisesta/avaamisista. Ensimmäisellä hankintailmoituksella perustetaan avoin sopimusjärjestely. Perustamisvaiheen hankintamenettelyn lainvoimaisen hankintapäätöksen pohjalta tehdään hankintasopimukset valittujen palveluntuottajien kanssa ja perustetaan palveluntuottajarekisteri valituista palveluntuottajista. Tarkoitus on, että hankintasopimukset ovat palveluntuottajakohtaisia. Mikäli yksi palveluntuottaja tarjoaa useita eri palveluyksiköitä, eri yksiköt ilmenevät hankintasopimuksen liitteenä olevista tarjouslomakkeista.

Perustamisvaiheen jälkeen avoin sopimusjärjestely avataan ja kustakin avaamisesta julkaistaan oma hankintailmoituksensa. Avaaminen tehdään teknisesti samalla tavoin omilla hankintailmoituksillaan, kuten avoimen sopimusjärjestelyn perustaminen.

Kun avoin sopimusjärjestely avataan, palveluntuottajarekisteriin kuulumattomat uudet palveluntuottajat voivat jättää tarjouksensa tullakseen hyväksytyksi avoimen sopimusjärjestelyn palveluntuottajarekisteriin. Palveluntuottajarekisteriin jo hyväksytty palveluntuottaja voi jättää uuden tarjouksen avoimen sopimusjärjestelyn avautuessa. Ennen avoimen sopimusjärjestelyn avaamista tilaaja voi kuulla palveluiden piirissä olevia asiakkaita ja muita sidosryhmiä vastaavasti, kuten kohdassa 3. Markkinakartoitus ja sidosryhmien osallistaminen on kuvattu.

Avoimen sopimusjärjestelyn sopimuskauden aikana tehtävien avaamisten myötä hankinnan sisältöön tai hintoihin voi tulla muutoksia. Tarkoituksenmukaista on, että palveluntuottajakohtainen hankintasopimus säilyy muuttumattomana ja mahdolliset muutokset tehdään hankintasopimuksen liitteisiin, kuten palvelukuvauksiin tai tarjouslomakkeisiin taikka lisätään hankintasopimukseen tarvittaessa liitteitä, esimerkiksi bonus-sanktio -mallista.

Avaamisvaiheiden hankintapäätösten saatua lainvoiman uudet hyväksytyt palveluntuottajat ja tilaaja allekirjoittavat hankintasopimukset ja uudet palveluntuottajat lisätään palveluntuottajarekisteriin. Avaamisvaiheessa jo aiemmin

palveluntuottajarekisteriin hyväksytyt palveluntuottajat voivat esimerkiksi muuttaa hintojaan tai tarjota uusia palveluita. Tällöin palveluntuottajarekisteriin jo hyväksytyjen palveluntuottajien hintoja tai tarjoamia palveluita päivitetään palveluntuottajarekisteriin.

Kaikista hankintasopimuksen palveluiden piiriin sijoitettavista asiakkaista tehdään asiakaskohtaiset palvelusopimukset. Asiakaskohtaisiin palvelusopimuksiin sovelletaan koko niiden voimassaolonsa ajan sen hankintasopimuksen ehtoja, jonka voimassa ollessa asiakaskohtaiset palvelusopimukset on tehty eli jonka alaisuuteen ne kuuluvat. Mikäli esimerkiksi asiakkaan palvelutarve muuttuu, irtisanotaan aiempi asiakaskohtainen palveluhankintasopimus ja asiakkaasta tehdään uusi asiakaskohtainen palvelusopimus, jolla asiakas siirretään toisen palvelun piiriin. Samoin, jos asiakas on tarve siirtää toiseen avoimeen sopimusjärjestelyyn kuuluvan hankintasopimuksen alaisuuteen, tehdään asiakkaasta uusi asiakaskohtainen sopimus, joka kuuluu kyseiseen toiseen avoimeen sopimusjärjestelyyn.

4.1 Hankintailmoitus ja tarjouspyyntöasiakirjat

Hankintailmoituksen liitteeksi tulee tarjouspyyntö liitteineen. Tarjouspyyntöasiakirjoissa määritetään muun muassa hankintamenettelyn ehdot, tarjoajia koskevat soveltuvuusehdot, hankittavan palvelun vähimmäisvaatimukset, tarjousten valinta- ja vertailuperusteet sekä sopimusehdot. Liikevaihtoon ja muuhun taloudelliseen tilanteeseen liittyvien ehtojen sekä referenssien osalta on huomioitava, että uusien toimijoiden markkinoille tuloa ei tulisi estää. Esimerkiksi aiempien referenssien vaatiminen voi estää uusien toimijoiden osallistumisen tarjouskilpailuun. Soveltuvuusehdot säilytetään ennallaan koko avoimen sopimusjärjestelyn keston ajan. Palvelun ehdottomien vähimmäisvaatimusten ohella tarjouspyynnössä voidaan asettaa vertailtavia laatuominaisuuksia, jolloin vertailuperusteena on paras hinta-laatusuhde. Laatuominaisuuksien tulee olla mitattavissa olevia ominaisuuksia, jotka edistävät tehokkaasti asiakkaan hyvinvointia ja asiakastytyvääsyyttä sopimuskauden aikana.

Tarjouspyynnön liitteenä tulisi tämän mallin mukaisesti olla ainakin seuraavat asiakirjat:

- Palvelunkuvaus-/kset
- Vastuunjakotaulukko
- Tarjouslomake/-kkeet tai hintalomake/-kkeet (vähimmäisvaatimuksena tarjottavien palveluiden sekä optiona tilattavien palveluiden hinnat ja tarjousten vertailua varten tarjottava lisälaatu, jos käytetään laatuun liittyviä vertailuperusteita)
- Hankintamenettelyn kuvaus
- Hankintasopimusluonnos
- Asiakaskohtaisen palvelusopimuksen luonnos

Tarjouspyynnön liitteeksi tulevalla tarjouslomakkeella (tai hintalomakkeella) tarjoaja ilmoittaa muun muassa vähimmäisvaatimuksena tarjottavien palveluiden sekä optiona tilattavien palveluiden hinnat ja tarjousten vertailua varten tarjottavat laatutekijät, jos käytetään laatuun liittyviä vertailuperusteita. Vuokrasuhteeseen perustuvissa

asumispalveluissa tarjoaja ilmoittaa tarjouslomakkeella myös vuokrat. Tarjouslomakkeista rakennetaan hankintasopimuksen liitteeksi palveluntuottajarekisteri perustamisvaiheessa.

Sopimuskauden aikana kehitetyt palvelut tai palveluluokat voidaan lisätä omiksi tarjottaviksi palveluikseen tai palveluluokikseen avaamisen yhteydessä. Tilaaja valmistelee siten kehitystyön tuloksena avaamisvaiheen tarjouspyyntöön lisää uusia palvelukuvauksia tältä osin. Palveluntuottajat voivat harkita tarjoavanko uusia palveluita tai palveluluokkia ja vastaavasti tilaaja näkee kehittämistyön kustannusvaikutukset palveluihin, kun palvelut ovat toisistaan erillisiä.

5. Palveluiden kehittäminen sopimuskaudella

Pitkäaikaisissa sosiaalipalveluissa tavoitteena on palveluiden jatkuva kehittäminen asiakkaiden saamien palveluiden parantamiseksi ja tuotettavien palveluiden vaikuttavuuden parantamiseksi. Tarkoituksena on, että palveluntuottajat tuottaisivat oikein kohdennettuja palveluita eli oikeita palveluita ja oikeassa suhteessa oikeille asiakasryhmille. Näin tuotettavat palvelut ovat mahdollisimman vaikuttavia ja tehokkaita vähentäen hukkaresursointia. Tavoitteena on, että tarjottujen palveluiden avulla asiakkaat voisivat mahdollisuuksien mukaan siirtyä kevyempiin palvelumuotoihin tai jopa kokonaan pois sosiaalipalveluiden piiristä silloin, kun se on mahdollista. Palveluiden kehittäminen sopimuskaudella tulee tehdä hankintasopimuksen tasolla, jolloin kehitystyön tuloksia sovelletaan kaikkiin hankintasopimuksen palveluiden piirissä oleviin asiakkaisiin, eikä vain yksittäisiin asiakkaisiin.

Palveluita kehitetään sopimuskaudella palveluntuottajien, tilaajan sekä asiakkaiden yhteistyönä. Palveluiden kehittämisen tavoitteet, toimintatavat, toimenpiteet, mittarit ja seuranta tulee kuvata mahdollisimman tarkasti hankinta-asiakirjoissa jo avoimen sopimusjärjestelyn perustamisvaiheessa. Hankinta-asiakirjoissa voidaan jättää jonkin verran liikkumavaraa kehittämiskohteiden, tavoitteiden ja mittareiden asettamiseen. Hankinta-asiakirjoissa voidaan esimerkiksi määrittää kehitettävät kohteet/teemat ja otsikkotasoinen tavoitteet sekä mahdolliset bonukset ja sanktiot tai niiden vaihteluvälit, mutta todeta esimerkiksi, että tarkemmat tavoitteet sekä mittarit tavoitteiden saavuttamiseksi asetetaan yhteistyössä palveluntuottajan kanssa vasta, kun tilaaja on sijoittanut asiakkaita palveluntuottajan yksikköön ja nähdään, millainen on asiakaskunta.

Kehittäminen ja sen pohjalta mahdollisesti tehtävät muutokset alkuperäisiin hankinta-asiakirjoihin tulee yksilöidä mahdollisimman tarkasti, koska julkisia hankintoja koskeviin sopimuksiin ei saa tehdä sopimuskauden aikana olennaisia muutoksia. Sallittuja ovat ennalta hankinta-asiakirjoissa ilmoitetut, selkeät, täsmälliset ja yksiselitteiset hankintasopimuksen muuttamista koskevat ehdot, jotka eivät muuta hankintasopimuksen yleistä luonnetta. Mitä tarkemmin sopimuskaudella mahdollisesti tehtävät muutokset pystytään yksilöimään, vähennetään riskiä siitä, että kehittämisen myötä tehtyä muutosta pidettäisiin olennaisena sopimusmuutoksena. Sopimuskauden aikainen kehittäminen ja kehittämistyöstä hankintasopimukseen aiheutuvat muutokset tulee kuvata erityisesti hankintasopimuksessa (hankintasopimusmallin kohdat 14 ja 23) ja/tai sen liitteissä.

Jos kehittäminen otetaan osaksi hankintaa, tulee miettiä, millä tavoin palveluita kehitetään ja kytketäänkö kehittämiseen bonus/sanktio -malli, jossa onnistuneesta palveluiden kehittämisestä voidaan maksaa palkkio ja epäonnistumisista peritään sanktio. Mikäli kehittämisen yhteydessä otetaan käyttöön esimerkiksi asiakastytyväisyyteen kytketty bonus-sanktiomalli, kannattaa pohtia mallin vaikutusta sopimusten hallintaan ja tarvetta

mallin soveltamisen ajalliseen rajaamiseen. Jos pitkäaikaisten asiakassuhteiden vuoksi solmitaan toistaiseksi voimassa olevia asiakaskohtaisia palvelusopimuksia, onko resursseja seurata mallin toteutumista useita vuosia hankintasopimuksen jo päätyttyä, mutta asiakaskohtaisen sopimuksen ollessa voimassa.

Hankinta-asiakirjoissa voidaan määrittää, että kehittäminen on optiona hankittava palvelu. Siten saadaan joustavuutta tilaajan resurssien käyttöön. Tällöin kehittämisen kohteet ja kehittämispalvelun sisältö määritellään kehittämispalvelua koskevassa erillisessä liitteessä tai palvelunkuvauksessa. Tällöin on suositeltavaa, että JYSE-ehdoista poiketen option käyttöönotto edellyttää molempien osapuolten suostumuksen. Kehittäminen ei ole välttämättä tuloksellista, mikäli tilaaja pakottaa palveluntuottajan kehittämiseen.

Alla on listattuna muutamia palveluiden kehittämisessä huomioitavia seikkoja:

- Kehittämiseen on määritettävä tavoitteet ja mittarit. Näistä tulee keskustella palveluntuottajien ja muiden sidosryhmien kanssa valmisteltaessa avointa sopimusjärjestelyä. Varsinkin mittareiden asettamisessa oltava tarkka, etteivät ne ohjaa väärin asioihin. Tämä korostuu erityisesti, jos mittareiden toteutumiseen on liitetty bonus-/sanktiojärjestelmä.
- Määrittele, miten kehittämisen kustannukset jaetaan. Maksavatko molemmat osapuolet omat kulunsa, vai maksaako tilaaja palveluntuottajalle jotain kehittämisestä? Mikäli otetaan käyttöön bonus-/sanktiojärjestelmä, määritä kuinka paljon se voi vaikuttaa palveluista maksettaviin hintoihin. Voisiko hankinnassa hyödyntää vaikuttavuusinvestointimallia (SIB)?
- Kehittää voi pieniä asioita sekä isoja asioita. Palveluita voidaan kehittää strategisella tasolla vaikuttamalla kokonaisvaltaisesti palveluntuotannon sisältöön, palveluketjuihin ja päätöksentekomekanismeihin. Toisaalta voidaan tehdä myös ns. pienkehitystä, jossa haetaan yksittäisiä kehittämisen kohteita tilaajan toiminnasta tai palveluntuottajan tuottamasta palvelusta. Näin voidaan korjata tehottomuuksia tilaajan tai palveluntuottajan prosesseissa parantaen palvelua.
- Mikäli kehittämiseen liitetään bonus-/sanktiomalli, sen tulisi olla samansisältöinen kaikille palveluntuottajille.
- Arvioitavana voivat olla esimerkiksi hoidon vaikuttavuus tai asiakkailta, omaisilta taikka edunvalvojilta saatu palaute.

6. Avoimen sopimusjärjestelyn kesto

Avoim sopimusjärjestely perustuu tilaajan ja palveluntuottajien välisiin hankintasopimuksiin, joiden voimassaolo määrittää avoimen sopimusjärjestelyn alkamis- ja päättymisajankohdat. Tilaaja solmii palveluntuottajien kanssa hankintasopimukset avoimen sopimusjärjestelyn aikana järjestettyjen kilpailutusten (eli perustamisen ja sitä seuraavien avaamisten) pohjalta. Avoim sopimusjärjestely on tarkoituksenmukaista tehdä määräaikaisten hankintasopimusten, jotka päättyvät samana päivänä. Hankintasopimuksia alkaa avoimen sopimusjärjestelyn voimassaolon aikana eriaikaisesti perustamisen ja kunkin avaamisen yhteydessä. Palveluntuottajakohtaisten hankintasopimusten kesto vaihtelee siten sen mukaan, onko palveluntuottaja tullut avoimeen sopimusjärjestelyyn mukaan jo perustamisvaiheessa vai vasta avaamisvaiheessa. Hankintasopimusten päättymisajankohta on syytä olla sama, jotta avoim sopimusjärjestely päättyy tietynä selkeästi määritettynä ajankohtana.

Kaikki palveluntuottajat listataan päivittyvään palveluntuottajarekisteriin, josta ilmenee siten avoimen sopimusjärjestelyn palveluntuottajat palveluittain ja palveluluokittain. Asiakaskohtaiset palvelusopimukset ovat voimassa kyseisessä hankintasopimuksessa määritellyissä rajoissa kussakin asiakaskohtaisessa palvelusopimuksessa määritetyn sopimuskauden ajan.

Tilaaja määrittää tapauskohtaisesti, mikä on sopivan mittainen sopimuskausi. Lainsäädännön muutosten, palvelutarpeiden muutosten, viranomaismääräysten ja palvelun kehittämistoiminnan näkökulmasta avointa sopimusjärjestelyä ei ole tarkoituksenmukaista perustaa toistaiseksi voimassa olevana. Ajan kuluessa myös riskit sopimusjärjestelyn hankintalain mukaisuudesta, erityisesti sopimusten muuttamisen näkökulmasta, kasvavat. Mikäli tilaaja tekee ensimmäisen avoimen sopimusjärjestelyn uudelle markkina-alueelle, kannattaa harkita esimerkiksi optiorakenteen käyttämistä.



7. Avoimen sopimusjärjestelyn prosessikuvaus



8. Liitteet

[Lataa Liite 1 Hankintamenettelyn kuvaus \(word\)](#)

[Lataa Liite 2 Hankintasopimusmalli \(word\)](#)

[Lataa Liite 3 Asiakaskohtaisen palvelusopimuksen malli \(word\)](#)

Avoimen sopimusjärjestelyn malli on laadittu Kestävien ja innovatiivisten julkisten hankintojen osaamiskeskus KEINOn Sote-palveluiden hankinnat -kehittäjäryhmässä. Kehittäjäryhmä perustettiin ja mallin laadinta aloitettiin keväällä 2019.

Aluksi mallista tehtiin pilotointiversio ja sitä testattiin Meri-Lapin kuntien (Kemi, Keminmaa, Tervola, Tornio, Ylitornio) ja Pohjois-Satakunnan peruspalvelukuntayhtymän kilpailutuksissa. Piloteista saatujen kokemusten perusteella malli viimeisteltiin ja julkaistiin keväällä 2021.

Mallin laadinnasta ovat vastanneet Johanna Sorvettula ja Joonas Salminen KL-Kuntahankinnat Oy:stä (nykyisin Hansel Oy) sekä Heidi Litmanen, Meri Pistokoski, Maarit Päivike ja Antti Tuukkanen Hansel Oy:stä. Lisäksi Salla Eskola PTCServices Oy:stä ja Susanna Lehti Lehti & kumppanit Oy:stä ovat konsultoineet mallin laadinnassa.



www.hankintakeino.fi

Kestävien ja innovatiivisten julkisten hankintojen verkostomainen osaamiskeskus KEINO on osa hallitusohjelman toteutusta, jonka toimintaa ohjaa ja rahoittaa työ- ja elinkeinoministeriö. KEINO on konsortio, jonka eri osa-alueiden toteuttamisesta ja yhdessä kehittämisestä vastaavat Motiva Oy, Suomen Kuntaliitto ry, Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy, Innovaatorahoituskeskus Business Finland, Suomen ympäristökeskus SYKE sekä Hansel Oy